

Số: /BC-SCT

Hà Nam, ngày tháng 7 năm 2020

BÁO CÁO
Hiện trạng và định hướng phát triển cụm công nghiệp
trên địa bàn tỉnh Hà Nam

Kính gửi: Cục Công thương địa phương – Bộ Công Thương

Thực hiện văn bản số 553/CTĐP-CCN ngày 13/7/2020 của Cục Công thương địa phương về việc báo cáo hiện trạng và định hướng phát triển cụm công nghiệp (CCN) trên địa bàn,

Sở Công Thương tổng hợp báo cáo hiện trạng và định hướng phát triển các Cụm công nghiệp (CCN) trên địa bàn tỉnh Hà Nam như sau:

I. Đánh giá chung tình hình quy hoạch, thành lập, đầu tư cơ sở hạ tầng, hoạt động của các CCN trên địa bàn tỉnh đến 30/6/2020.

1. Về quy hoạch và thành lập

1.1. Về quy hoạch:

Tỉnh Hà Nam thực hiện quy hoạch cụm công nghiệp trên cơ sở Công văn số 6096/BCT-CNĐP ngày 22/6/2015 của Bộ Công Thương về việc thông báo danh mục các CCN trên địa bàn tỉnh Hà Nam sau rà soát theo Chỉ thị số 07/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ: Đến năm 2020 tỉnh có 18 CCN với tổng diện tích 359 ha, trong đó 17 CCN tiếp tục được rà soát điều chỉnh quy hoạch, còn 01 CCN bổ sung quy hoạch (điểm CN-TTCN Trung Lương, Bình Lục).

Ngày 03/4/2017, Thủ tướng Chính phủ có văn bản số 469/TTg-CN đồng ý cho CCN Kien Khê I sáp nhập vào Khu Công nghiệp Liêm Phong – Thanh Liêm và đổi tên thành KCN Thanh Liêm. Như vậy còn 17 CCN được quy hoạch đến năm 2020 với diện tích là 314ha.

Ngày 27/12/2018, Bộ Công Thương có văn bản 10687/BCT-CTĐP thỏa thuận bổ sung Cụm công nghiệp Trung Lương vào mạng lưới quy hoạch CCN trên địa bàn tỉnh Hà Nam đến năm 2020.

Ngày 20/02/2020 Sở Công Thương có Tờ trình số 222/TTr-SCT về việc điều chỉnh phương án quy hoạch phát triển CCN tỉnh Hà Nam đến năm 2020 trình Ủy ban nhân dân tỉnh. Ngày 26/02/2020, UBND tỉnh Hà Nam có Công văn số 436/UBND-TH về việc chủ trương điều chỉnh quy hoạch CCN trên địa bàn tỉnh Hà Nam và thành lập CCN Châu Giang, thị xã Phủ Lý.

Ngày 13/3/2020 Ban Thường vụ Tỉnh ủy có Thông báo số 419-TB/TU thông báo Kết luận của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc rà soát, bổ sung, điều chỉnh quy hoạch các CCN trên địa bàn tỉnh, cụ thể:

+ Rút khỏi quy hoạch CCN Kiện Khê (2,6ha) và CCN Tiêu Động (10ha) ra do không đủ điều kiện để thành lập CCN theo quy định tại NĐ 68/2017/NĐ-CP,

+ Điều chỉnh giảm diện tích CCN An Mỹ và Đồn Xá 31,7 ha (từ 41,7 ha xuống còn 10 ha) do khó thu hút, giao thông không thuận tiện, không có khả năng phát triển.

+ Bổ sung CCN Châu Giang vào mạng lưới quy hoạch CCN trên địa bàn tỉnh đến năm 2020.

Như vậy sau điều chỉnh, số lượng CCN trên địa bàn tỉnh Hà Nam đến năm 2020 còn 15 CCN với tổng diện tích là 314 ha. *(cụ thể theo phụ lục số 1 đính kèm)*

1.2. Về Thành lập:

Đến nay, UBND tỉnh Hà Nam đã ra Quyết định thành lập đối với 15 CCN với tổng diện tích 279 ha. Trong đó có 02 CCN được thành lập theo quy định tại Quyết định 105/2009/QĐ-TTg, 11 CCN được xử lý thành lập theo quy định tại Thông tư liên tịch số 31/2012/TTLT-BCT-BKHĐT, 02 CCN được thành lập theo quy định tại Nghị định 68/2017/NĐ-CP.

2. Về đầu tư cơ sở hạ tầng

Hạ tầng CCN được chia thành 3 nhóm:

- Nhóm 1: Có 9 CCN được hỗ trợ xây dựng hạ tầng bằng nguồn vốn ngân sách *(Nam Châu Sơn, Biên Hoà, Cầu Giát, Hoà Hậu, Kim Bình, Thi Sơn, Nhật Tân, Hoàng Đông, Thanh Lưu)*

Về hạ tầng trong cụm cơ bản hoàn thành như đường giao thông, thoát nước, kè mương, điện chiếu sáng, lát hè, trồng cây xanh... Các CCN thuộc nhóm này đã lấp đầy 100% diện tích và hoạt động tương đối ổn định.

Riêng CCN Cầu Giát - Duy Tiên đã có công trình xử lý nước thải tập trung được đầu tư và đưa vào sử dụng đầu năm 2018 *(Dự án Trạm xử lý nước thải hỗn hợp sinh học-chế biến nông sản thực phẩm, công suất 1.200m³/ngày do Trung tâm phát triển CCN Duy Tiên quản lý vận hành, khai thác).*

- Nhóm 2: 03 CCN có doanh nghiệp làm chủ đầu tư hạ tầng gồm:

+ CCN Bình Lục, Bình Lục được xây dựng hạ tầng bằng nguồn vốn của doanh nghiệp do Công ty CP Bình Mỹ làm chủ đầu tư; cơ sở hạ tầng đã cơ bản hoàn thành; tỷ lệ lấp đầy đạt 80% diện tích đã có trạm xử lý nước thải tập trung, công suất 250m³/ngày đêm.

+ CCN Trung Lương, Bình Lục có diện tích đất theo quy hoạch và thành lập là (10,6ha) do công ty CP phát triển hạ tầng công nghiệp Hà Nam hiện đang thực hiện việc GPMB làm các thủ tục để bảo giao đất.

+ CCN Châu Giang, Duy Tiên được bổ sung quy hoạch và thành lập với diện tích 39,69 ha do Công ty Cổ phần Công nghiệp chế tạo ô tô Hồng Đức làm chủ đầu tư, đang làm các thủ tục tiếp theo để triển khai xây dựng.

- Nhóm 3: 03 CCN: Thanh Hải, An Mỹ và Đồn Xá, Tiên Tân không có chủ đầu tư xây dựng hạ tầng và phần mở rộng của CCN Kim Bình, Về hạ tầng dùng chung trong cụm do các doanh nghiệp thuê đất sản xuất kinh doanh tự bảo tiền của để đầu tư xây dựng hạ tầng dùng chung, cụ thể:

+ CCN Thanh Hải, huyện Thanh Liêm đã lấp đầy 100% diện tích. Hiện nay, các doanh nghiệp thuê đất sản xuất tự đầu tư xây dựng hạ tầng dùng chung (đường nội bộ, đường gom, hệ thống thoát nước), chưa được đầu tư xây dựng trạm xử lý nước thải tập trung.

+ CCN Tiên Tân (thành phố Phủ Lý), các doanh nghiệp hoạt động băm dục, đầu nối trực tiếp ra QL1A không có đường gom, chưa được đầu tư xây dựng trạm xử lý nước thải tập trung. Theo quyết định thành lập thì tỷ lệ lấp đầy 100% (8ha). Năm 2018 UBND tỉnh ra Quyết định phê duyệt quy hoạch chi tiết 1/2000 với diện tích 17,6 ha.

+ CCN An Mỹ - Đồn Xá, huyện Bình Lục các doanh nghiệp hoạt động băm dục, đầu nối trực tiếp ra đường Quốc lộ không có đường gom, chưa được đầu tư xây dựng trạm xử lý nước thải tập trung. Đã điều chỉnh giảm diện tích xuống còn 10ha (do khó thu hút được các dự án) phù hợp với hiện trạng các doanh nghiệp đang đầu tư sản xuất. Tỷ lệ lấp đầy 100%,

3. Hiện trạng đơn vị kinh doanh hạ tầng CCN

- Có 03 CCN chủ đầu tư hạ tầng là doanh nghiệp (CCN Bình Lục 30,6 ha, CCN Trung Lương 10,6 ha và CCN Châu Giang 39,69 ha).

- Đối với 9 CCN được hỗ trợ xây dựng hạ tầng bằng nguồn ngân sách, trước năm 2010 do UBND huyện hoặc UBND xã làm chủ đầu tư :

+ Tại 2 thị xã Duy Tiên và huyện Kim Bảng, đã thành lập 2 Trung tâm phát triển CCN thuộc huyện thực hiện chức năng kinh doanh hạ tầng 05 CCN: Cầu Giát, Hoàng Đông, Biên Hòa, Nhật Tân, Thi Sơn. *(việc thành lập Trung tâm thực hiện theo QĐ 105/2009/QĐ-TTg)*

+ 4 huyện thành phố còn lại giao cho phòng Kinh tế/KTHT thực hiện nhiệm vụ của Trung tâm PTCCN. Đến nay, các phòng Kinh tế/KTHT chưa thực hiện được nhiệm vụ kinh doanh hạ tầng do không có chức năng kinh doanh hạ tầng các CCN *(đó là 4 CCN: Nam Châu Sơn, Kim Bình, Thanh Lưu, Hòa Hậu).*

- 3 CCN đang hoạt động còn lại gồm: Thanh Hải, An Mỹ và Đồn Xá, Tiên Tân) và phần mở rộng của CCN Kim Bình (diện tích 40 ha): không có đơn vị kinh doanh hạ tầng,

Đầu năm 2020, UBND tỉnh và NQ của HĐND tỉnh đã ban hành cơ chế chính sách nhằm thu hút các doanh nghiệp tham gia chủ đầu tư xây dựng hạ tầng các CCN đã đi vào hoạt động *(tiếp nhận nguyên trạng để đầu tư nâng cấp hoàn thiện hạ tầng và đầu tư xây dựng trạm xử lý nước thải tập trung)*. Theo Quyết định số 10/2020/QĐ-UBND

tính ngày 12/5/2020, đến nay, đã có công ty CP Đồng Phát đang triển khai các thủ tục xin tiếp nhận lại hạ tầng kỹ thuật CCN Kim Bình và CCN Tiên Tân thành phố Phú Lý để nâng cấp, hoàn thiện đồng bộ hạ tầng theo quy hoạch chi tiết đã được phê duyệt.

4. Tình hình hoạt động của các CCN

4.1. Kết quả đạt được

- Đến nay, 13 CCN đang hoạt động đã thu hút được 172 doanh nghiệp/hộ kinh doanh tham gia sản xuất kinh doanh trong CCN với tổng mức đầu tư đạt 5.997 tỷ đồng, trong đó có 160 DN/HKD đã đi vào hoạt động, 06 DN/HKD ngừng hoạt động, chưa triển khai, 06 DN/HKD đang xây dựng cơ bản.

- Về lao động: Đã thu hút 12.072 người, trong đó lao động phổ thông chiếm khoảng 80% (*chủ yếu là lao động trong tỉnh*). Một số doanh nghiệp thu hút lao động nhiều chủ yếu là các dự án may mặc, sản xuất thức ăn chăn nuôi, sản xuất đồ chơi trẻ em (*chiếm 50% tổng số lao động trong CCN*). Thu nhập bình quân từ 4,0 - 4,5 triệu đồng/người/tháng.

- Hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của CCN được nâng cao thể hiện qua tình hình nộp ngân sách các năm đều tăng, cụ thể: Năm 2019 và 6 tháng đầu năm 2020 như sau:

+ Doanh thu năm 2019 đạt: 14.909 tỷ đồng, 6 tháng đầu năm 2020 đạt 7.445 tỷ đồng

+ Kim ngạch xuất khẩu năm 2019 đạt: 206 triệu USD; 6 tháng đầu năm 2020 đạt 102 triệu USD

+ Kim ngạch Nhập khẩu năm 2019 đạt: 114 triệu USD; 6 tháng đầu năm 2020 đạt 50,6 triệu USD

+ Nộp ngân sách nhà nước năm 2019 đạt: 454 tỷ đồng (*trong đó tiền thuê đất 6,4 tỷ đồng, thuế XNK 114 tỷ đồng; thuế phí nội địa 333,714 tỷ đồng*) 6 tháng đầu năm 2020 đạt: 233,3 tỷ đồng (*trong đó tiền thuê đất 2,5 tỷ đồng; thuế XNK 52,4 tỷ đồng; thuế phí nội địa 178,4 tỷ đồng*).

Có được kết quả trên do trong những năm qua Sở Công Thương đã tích cực tham mưu cho UBND tỉnh nhiều văn bản nhằm khắc phục các tồn tại hạn chế đối với các CCN hình hành trước khi có các quy định về quản lý các CCN, xử lý các CCN theo các quy định về quản lý và phát triển CCN. Qua đó, hoạt động của các CCN dần dần đi vào nề nếp, hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp ngày càng nâng cao.

4.2. Những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

- Chưa có Quyết định phê duyệt quy hoạch CCN của UBND tỉnh. (*nay gọi là phương án phát triển CCN được quy định tại Nghị định 66/2020/NĐ-CP*)

- Một số CCN tuy đã có Quyết định thành lập nhưng diện tích so với thực tế không phù hợp, cần phải điều chỉnh (CCN Thi Sơn, CCN Nhật Tân, Kim Bình, An Mỹ và Đồn Xá).

- Quản lý CCN chưa theo một mô hình thống nhất trên cả nước do các văn bản còn bị chống chéo

- Một số CCN chưa được phê duyệt dự án đầu tư xây dựng hạ tầng (*chưa có chủ đầu tư hạ tầng*) các doanh nghiệp đầu tư vào tự xây dựng hạ tầng kết nối dẫn đến hạ tầng không đồng bộ, (*chỉ dừng lại việc làm đường đi và hệ thống mương thoát nước*). Nguồn ngân sách địa phương hạn hẹp không đầu tư được, khó thu hút các doanh nghiệp tham gia khi diện tích các CCN đã lấp đầy.

- Một số CCN được hỗ trợ đầu tư hạ tầng bằng nguồn vốn ngân sách nhưng chưa thu được tiền sử dụng hạ tầng để duy trì, bảo dưỡng, vệ sinh môi trường...

II. Đánh giá hiện trạng phát triển các loại hình (nhóm) CCN trên địa bàn tỉnh.

1. Nhóm CCN đa ngành: (14 CCN)

Trên địa bàn tỉnh Hà Nam hiện nay chủ yếu là các CCN đa ngành là chính do các CCN hình thành từ sớm trước khi các quy định về quản lý CCN. Trong đó có một số CCN làng nghề trước đây đã được chuyển đổi sang CCN theo hướng dẫn tại Thông tư liên tịch số 31/2012/TTLT-BCT-BKHĐT.

(những tồn tại, hạn chế được đánh giá ở mục trên)

2. Nhóm CCN Chuyên ngành (1 CCN):

Đầu năm 2020, thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và UBND tỉnh, Sở Công Thương đã tham mưu UBND tỉnh bổ sung, thành lập CCN Châu Giang với diện tích là 39,69 ha với mục tiêu đầu tư xây dựng tổ hợp nhà máy sản xuất lắp ráp ô tô, sửa chữa bảo dưỡng ô tô. Hiện đang triển khai hoàn thiện các thủ tục để đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật CCN Châu Giang.

III. Quan điểm, mục tiêu, định hướng phát triển các CCN và đề xuất các giải pháp phát triển CCN trên địa bàn giai đoạn 2021 - 2030

1. Quan điểm, mục tiêu, định hướng phát triển các CCN trên địa bàn.

- Định hướng phát triển Cụm công nghiệp trên địa bàn tỉnh trước mắt và lâu dài, đảm bảo sự phát triển chung của tỉnh theo hướng bền vững.

- Rà soát đưa ra khỏi quy hoạch những cụm công nghiệp nhỏ lẻ, khó khăn trong kết nối hạ tầng và không có điều kiện mở rộng, không đảm bảo các quy định tại Nghị định 68/2017/NĐ-CP ngày 25/5/2017 của Chính phủ; đồng thời nghiên cứu đề xuất bổ sung, mở rộng các CCN có điều kiện thuận lợi về kết nối hạ tầng, thu hút đầu tư.

- Đánh giá hiện trạng sử dụng đất, hiệu quả đầu tư của các dự án cụm công nghiệp. Định hướng việc khai thác và quản lý sử dụng tiết kiệm, có hiệu quả tài nguyên đất đai, bảo vệ môi trường.

- Dự kiến phương án phát triển các cụm công nghiệp (CCN) trên địa bàn tỉnh Hà Nam giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 (*đang triển khai để tích hợp với Quy hoạch của tỉnh*)

- Hiện nay, Sở Xây dựng phối hợp với Sở Công Thương đang đề xuất Quy hoạch phát triển các CCN trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021-2025 theo ý kiến chỉ đạo của UBND tỉnh dự kiến:

+ Số CCN tiếp tục duy trì và mở rộng 15 CCN, với diện tích sau mở rộng: dự kiến khoảng 501 ha

+ Số CCN thành lập mới 11 CCN: tổng diện tích dự kiến khoảng 501 ha

2. Các giải pháp phát triển CCN.

- Xây dựng phương án phát triển các cụm công nghiệp (CCN) trên địa bàn tỉnh Hà Nam giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 tích hợp với Quy hoạch tỉnh

- Rà soát, phân loại mức độ ảnh hưởng môi trường của các CCN, tổng lượng nước thải các CCN, đề xuất lộ trình đầu tư xây dựng công trình xử lý nước thải tập trung cho phù hợp, trách giảm trái lãng phí.

- Tiếp tục hướng dẫn các huyện, thành phố thực hiện việc giao chủ đầu tư hạ tầng kỹ thuật các CCN theo Quyết định 26/2018/QĐ-UBND đối với CCN chưa có chủ đầu tư kinh doanh hạ tầng.

- Từng bước hoàn thiện cơ sở hạ tầng kỹ thuật các CCN đảm bảo đồng bộ theo quy định.

- Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, kiên quyết xử lý đối với dự án hoạt động không hiệu quả, vi phạm về sử dụng đất, ô nhiễm môi trường, sử dụng đất lãng phí...

3. Một số đề xuất, kiến nghị:

3.1. Đề nghị UBND tỉnh tiếp tục quan tâm chỉ đạo thực hiện các nội dung sau:

- Xây dựng phương án phát triển các (CCN) trên địa bàn tỉnh Hà Nam giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 tích hợp với Quy hoạch tỉnh.

- Rà soát, phân loại mức độ ảnh hưởng môi trường của các CCN, tổng lượng nước thải các CCN, xem xét CCN cần thiết phải xây dựng, CCN không cần xây dựng.

- Đối với các CCN chưa có chủ đầu tư, trên cơ sở cơ chế hỗ trợ của tỉnh đã ban hành khuyến khích kêu gọi doanh nghiệp tham gia làm chủ đầu tư hạ tầng để nâng cấp, hoàn thiện, quản lý và kinh doanh hạ tầng theo quy định (*trường hợp không thu hút được doanh nghiệp giao ban quản lý dự án cấp huyện làm chủ đầu tư*).

3.2. Đối với Chính phủ và các Bộ, ngành

- Đề nghị Bộ Công Thương:

+ Hỗ trợ đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật, trạm xử lý nước thải thông qua chương trình khuyến công Quốc gia.

+ Tập huấn chuyên môn nghiệp vụ trong công tác quản lý và phát triển CCN cho các địa phương.

- Đề nghị Chính phủ chỉ đạo các Bộ có văn bản hướng dẫn để các địa phương làm căn cứ để thực hiện việc quản lý đồng bộ các CCN (*trách nhiệm một số Bộ được quy định tại Nghị định 68/2017/NĐ-CP*), Cụ thể:

+ Bộ Công an: Hướng dẫn, thực hiện chức năng quản lý nhà nước về bảo đảm an ninh, trật tự, phòng cháy, chữa cháy tại các cụm công nghiệp theo quy định.

+ Bộ Nội vụ: Phối hợp với Bộ Công Thương hướng dẫn về tổ chức, hoạt động của Trung tâm phát triển cụm công nghiệp, Ban Quản lý cụm công nghiệp cấp huyện và đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Sở Công Thương được giao nhiệm vụ đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật cụm công nghiệp.

Sở Công Thương Hà Nam trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
 - UBND tỉnh;
 - Đ/c Giám đốc Sở;
 - Lưu: VT, QLCN.
- (để b/c)

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trần Văn Sơn